

EL LLENGUATGE

La ficció

El nostre comentari del diumenge passat, dedicat a la ciència-ficció, va aparèixer imprès manifestament incomplet, exactament amb el final escapçat. Els nostres hipotètics lectors —tal com la modèstia obliga de dir— devien pensar que acabàvem el nostre comentari d'una manera sorprenentment sobtada, certament poc d'acord amb els canons més elementals de la construcció gramatical. Un càlcul desentertat per part nostra de l'espai que havia d'ocupar el títol, *La ciència-ficció* (quinze lletres, un espai en blanc i un guionet curt), ens va privar de les línies de text necessàries perquè el nostre comentari aparegués complet. Com que, d'altra banda, ja es tractava d'un text condensat, creiem que ens és lícit insistir sobre el mateix tema, encara que, de fet, no revesteixi gaire importància.

La nostra intenció, en el dit comentari incomplet, era d'exposar que el rebuig que mereix la denominació *ciència-ficció* per part d'alguns conreadors d'aquest nou gènere literari prové del valor negatiu que atribueixen al terme *ficció*, que els apareix com un sinònim de *mentida* o *engany*, i que en aquest cas s'associa precisament al terme *ciència* (és a dir, el coneixement, la saviesa), sense tenir en compte que avui usem el substantiu *ficció* designant tot un conjunt de gèneres literaris, encara que amb aquest valor el mot *ficció* no aparegui definit enlloc. Per això dèiem que caldria definir-lo. La Gran Enciclopèdia defineix només *ficció poètica* «allò que el poeta imagina com a assumpte o com a succeït». *I és fàcil de veure que no és ben bé aquest el valor amb què trobem sovint usat el mot ficció.* Podriem dir molts exemples d'aquest ús. Al nostre diari mateix, les llistes de llibres més venuts que hi apareixen periòdicament són encapçalades amb les mencions «ficció», que inclou novel·la, conte, teatre, poesia, etc., i «no ficció», que comprèn assaig, filosofia, divulgació científica, etc. La revista «(ciència)» —els parèntesis són seus—, d'aparició mensual, inclou regularment en el seu contingut contes i narracions breus, dins de la secció anomenada també «ficció». Vet aquí, doncs, tal com dèiem, un mot del qual caldria definir un nou significat.

Tornant a la ciència-ficció, cal dir que aquesta expressió és ja d'ús popular. «Això és de ciència-ficció», diu hom davant el relat d'un projecte desorbitat.